

UPDATE 20-01-2022

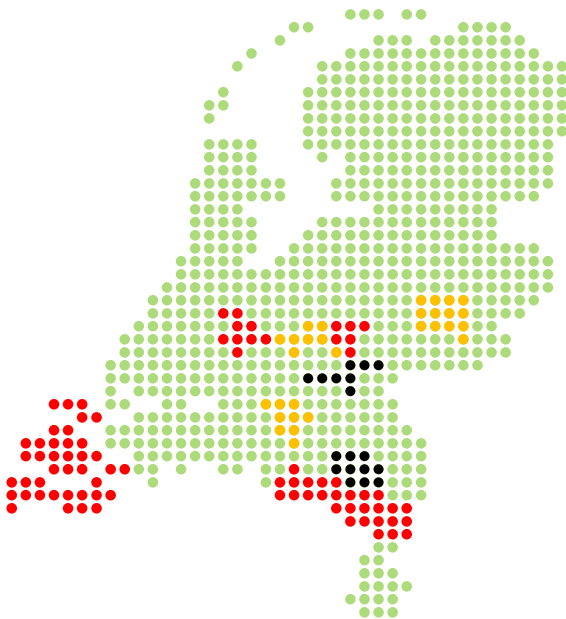
Leg

Verhoogde waakzaamheid voor *Mycoplasma gallisepticum* in de Nederlandse pluimveesector

Neem contact op met uw begeleidend dierenarts om te bespreken of, en zo ja, welke genoemde adviezen voor uw situatie van belang zijn in de huidige situatie van verhoogde waakzaamheid *Mycoplasma gallisepticum*.

Toename uitbraken *Mycoplasma gallisepticum* (Mg) in de commerciële pluimveesector

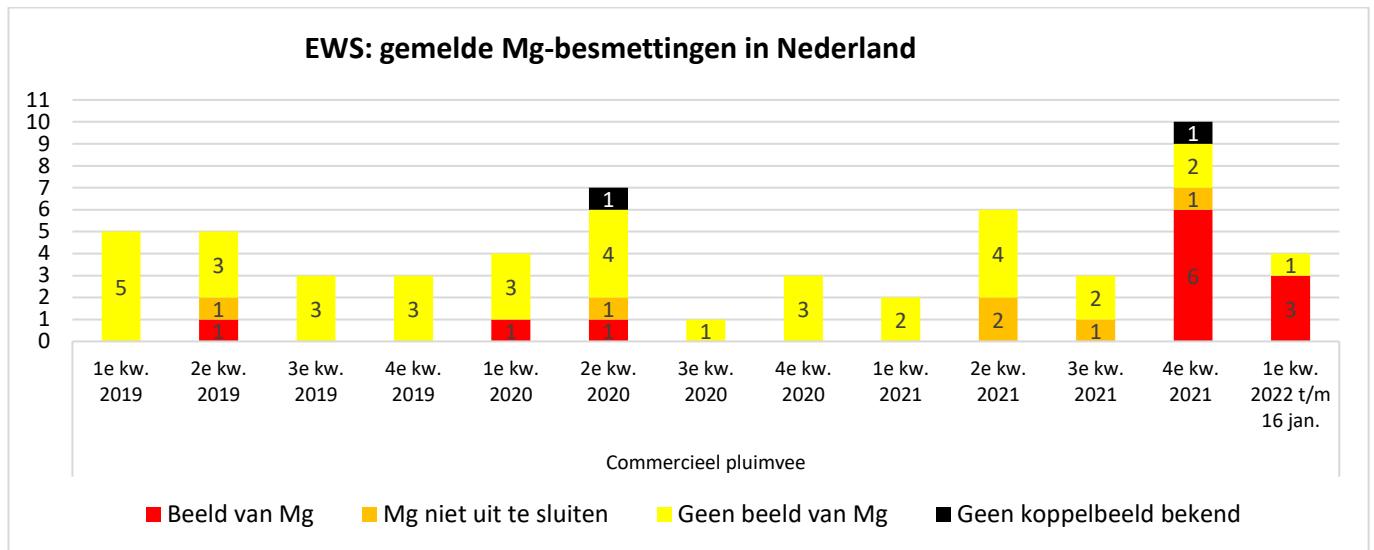
Sinds eind oktober 2021 is er sprake van een toename van Mg-uitbraken in de pluimveesector. Kalkoenen, legkoppels en vermeerderingskoppels zijn getroffen door Mg. Deze toename van Mg-uitbraken wordt vooral gezien in de pluimveedichte gebieden (zie kaart en grafiek).

Kaart: EWS-meldingen voor *Mycoplasma gallisepticum* (Mg) in de periode januari 2021 t/m 20 januari 2022 (Bron: GD;EWS)

- Laatste meldingen (twee op 14 januari 2022)
- Meldingen in de afgelopen 8 weken
- Meldingen in de 8 weken daarvoor

Het aangekleurde gebied is gebaseerd op de eerste twee cijfers van de postcode en is daarmee indicatief voor de locatie van de melding, maar niet voor de grootte van het gebied met een verhoogd risico.

Grafiek: EWS-meldingen voor *Mycoplasma gallisepticum* (Mg) in de periode 2019 t/m 17 januari 2022 (Bron: GD;EWS).

Koppelsebeeld 'Beeld van Mg' in het 4^e kwartaal van 2021: vleesvermeerdering: n=1; leghennen: n=2; vleeskalkoenen: n=3

Koppelsebeeld 'Beeld van Mg' in de eerste twee weken van 2022: vleesvermeerdering: n=2; vleeskalkoenen: n=1

Verhoogde waakzaamheid en adviezen

Door de huidige toename van Mg in de pluimveesector en de betrokkenheid van pluimveedichte regio's, is het van belang voor de pluimveesector om maatregelen te nemen om verdere verspreiding van Mg te voorkomen.

Algemene adviezen voor de legsector in een situatie van verhoogde waakzaamheid

Uitsluiten van een Mg-besmetting op uw bedrijf:

1. Sluit Mg uit bij ademhalings- en/of productieproblemen in het koppel. Dit kan door swabs te laten nemen door uw dierenarts en deze middels PCR te laten onderzoeken op de aanwezigheid van Mg.
2. Laat uw legpluimveekoppel, buiten het verplichte Mg-onderzoek, aan het eind van de legperiode, onderzoeken op de aanwezigheid van Mg (PCR) of Mg-afweerstoffen (serologie). Hiermee krijgt u in beeld of er (ongemerkt) toch een infectie heeft gespeeld en kunt u maatregelen nemen voor het volgende koppel.
3. Laat opfoklegkoppels twee dagen voor overplaatsen vanuit of naar een pluimveedichte regio onderzoeken op de aanwezigheid van Mg met een PCR-test.
4. Laat koppels die tussentijds overgeplaatst worden naar een ander bedrijf twee tot drie dagen voor het overplaatsen testen op de aanwezigheid van Mg met een PCR-test. Hiermee kunt u verspreiding van een (eventueel symptoomloos) aanwezige infectie voorkomen.

Mg-vaccinatie

In de volgende situatie is het advies om koppels voor Mg te vaccineren:

1. Mg-vaccinatie van opfoklegkoppels die geplaatst worden op één- en meerleeftijdenlegbedrijven gelegen in een pluimveedichte regio met een verhoogd risico op Mg-infectie.
2. Mg-vaccinatie van opfoklegkoppels die geplaatst worden op één- en meerleeftijdenlegbedrijven in een situatie waarbij in de directe omgeving Mg-besmette bedrijven zijn gelegen.
3. Mg-vaccinatie van opfoklegkoppels bestemd voor legbedrijven met uitloop, omdat via de uitloop het koppel direct in contact kan staan met Mg-besmette bedrijven en/of niet-commercieel pluimvee.

Bedrijfshygiëne

1. Handhaaf een zodanige bedrijfshygiëne dat de besmetting niet binnengesleept of versleept kan worden met personen, gereedschap en andere materialen. Hanteer een strikt douchebeleid voor alle bezoekers. Direct en indirect contact met besmette koppels moet vermeden worden. Het hergebruik van pulpeiërtrays wordt sterk ontraden.
2. Voorkom insleep vanuit de omgeving. Weer wilde vogels door alle inlaten te voorzien van gaas. Ook niet-commercieel pluimvee hoort niet in de buurt van de stal te kunnen komen.

Adviezen bij een Mg-besmetting

1. Informeer uw contacten over de Mg-besmetting, zodat u en uw contacten maatregelen kunnen nemen om het risico op verspreiding vanuit uw bedrijf te verminderen. Denk daarbij aan het informeren van:
  - a. broederij en/of eierhandel
  - b. vervoer eieren
  - c. voerleverancier
  - d. leverancier ent- en vangploegen
  - e. personeel
  - f. dierenarts
  - g. vervoer destructiemateriaal
2. Bij een Mg-besmet meerleeftijdenkoppel is het advies:
  - a. Het volgende opfokkoppel tweemaal tegen Mg vaccineren, zodat het koppel goed beschermd op het bedrijf komt en de kans op schade beperkt wordt.
  - b. Consequente vaccinatie bij een Mg-besmetting draagt bij aan de vermindering van de infectiedruk op het bedrijf.
  - c. Consequent vaccineren draagt ook bij aan de vermindering van de Mg-infectiedruk in pluimveedichte gebieden.
  - d. Vaccinatie altijd toepassen in een situatie van een goede biosecurity.
3. Bij een Mg-besmet eenleeftijd-bedrijf gelegen in een regio met verhoogd Mg-risico is het advies gelijk aan een Mg-besmet meerleeftijdenkoppel.
4. Houd bij de afvoer van het Mg-besmette koppel rekening met de windrichting (en windkracht) ten opzichte van andere buurtbedrijven.
5. Verwijder de mest pas na minimaal 14 dagen uit de stal en houd de stal gesloten en ventileer niet.
6. Voer de mest direct af van uw bedrijf onder gunstige weersomstandigheden (dus niet bij harde wind en droog weer) in afgedekte containers.
7. Neem contact op met uw dierenarts met betrekking tot adviezen over de afvoer van het koppel en verwijdering van mest van het besmette koppel, en voor adviezen met betrekking tot reiniging en ontsmetting na een Mg-besmetting.

Achtergrondinformatie *Mycoplasma gallisepticum*

Ziekteverschijnselen door *Mycoplasma gallisepticum* in de legsector

Bij Mg-stammen bij de recente uitbraken bij legdieren worden op dit moment vooral productieproblemen gemeld. Echter, ook in de legsector kan Mg ademhalingsproblemen veroorzaken. Raken de dieren kort na het begin van de eiproduktie besmet, dan kan de eiproduktie zo'n 10 à 15 procent onder de norm zijn. De produktie stijgt daarna geleidelijk naar (bijna) normaal niveau, maar zakt er later, door het telkens opflikkeren van de infectie of door bijkomende infecties zoals infectieuze bronchitis, regelmatig weer zo'n 5 procent onder. Bij infecties met een milde stam, merkt de eigenaar echter helemaal niets bijzonders aan de dieren en blijkt pas bij bloedonderzoek dat er iets aan de hand is.

Jonge kuikens worden vrijwel altijd ziek van een Mg-infectie. De kuikens hebben, in het ergste geval, last van ernstige benauwdheid en kunnen stikken. Dit komt met name voor als er een infectie met *Escherichia coli*- of *Ornithobacterium rhinotracheale* (O.r.)-bacteriën bijkomt. Zo'n menginfectie gaat vaak gepaard met rochelende geluiden.

Schade door Mg

De schade door een Mg-besmetting in legkoppels kan fors oplopen, met name ten gevolge van een lagere eiproduktie en verminderde eikwaliteit. Een toename van Mg in de pluimveesector is niet wenselijk, omdat voor reproductiekoppels (fok en vermeerdering) bij een Mg-besmetting de broedeieren niet meer afgezet mogen worden binnen Europa en binnen Nederland. De reden waarom dit gebeurt, is omdat de Mg-bacterie kan overgaan van moederdier op nakomeling via het ei, en de Mg-bacterie zeer schadelijk is voor het eindproduct (leg en vleeskuikens).

Mg en pluimveetype

Mg beperkt zich niet tot een specifiek pluimveetype. Genetische onderzoek van Mg-stammen in verschillende pluimveetypen heeft laten zien dat dezelfde stammen gevonden worden bij uitbraken in de verschillende pluimveetypen. Omdat de Mg-bacterie zich niet beperkt tot een specifiek pluimveetype, kan een toename van Mg in één pluimveetype het risico verhogen op een Mg-besmetting in de gehele pluimveesector waaronder ook de vermeerderingssector.

Overleving Mg

Mycoplasma's zijn kwetsbaar voor ontsmettingsmiddelen en uitdroging. In een lege, schone, droge stal overleven ze dan ook niet lang. In ei-resten of ander materiaal kunnen ze echter dagen tot weken overleven. In een pluimveekoppel zijn ze praktisch niet uit te roeien, ook niet met geneesmiddelen. Korte tijd na het besmetten van een kip zitten de kiemen namelijk in de luchtwegen en in de luchtzakken. Medicijnen zijn daar niet voldoende effectief. Behandeling tegen mycoplasma's is daarom nooit afdoende om het koppel vrij te maken; de besmetting blijft aanwezig in het koppel.

Besmetting met Mg kan plaatsvinden door:

1. Contact met besmette stof- of waterdeeltjes in de lucht, die via neus- en/of oogslimvlies de luchtwegen van de kip infecteren.
2. Met Mg-besmette water-, stof- en veerdeeltjes kunnen afkomstig zijn van besmette kippen in een koppel op hetzelfde bedrijf, maar ook van Mg-besmette dieren op enige afstand buiten een bedrijf.
3. De Mg-besmetting kan een bedrijf worden binnengebracht met besmet stof en besmette veertjes (op kleding en haar) en via bezoekers (dierenarts, vang- en entploegen, pluimveehouder, eigen personeel, personeel van voer- en eierwagen) en via materialen zoals eiertrays en eiresten op trays!
4. Eendagskuikens kunnen besmet raken door een besmetting vanuit het moederdier. Zij zijn dan op latere leeftijd gevoelig(er) voor ademhalingsproblemen.

Behandeling

Het voorkómen van Mg is in het algemeen belangrijker dan genezen. In de bestrijding van Mg ligt het accent op het voorkómen van de infectie, omdat een behandeling alleen leidt tot een (tijdelijke) onderdrukking van de infectie, en de behandelmogelijkheden bij leggend pluimvee zeer beperkt zijn in verband met wachttijd voor eieren. Behandeling wordt derhalve alleen geadviseerd wanneer de problemen daar aanleiding toe geven (bijvoorbeeld bij productiedaling of ademhalingsproblemen).

Vaccinatie

Onderzoek heeft uitgewezen dat het toepassen van een Mg-vaccinatie tweemaal in de opfok het aanslaan van de bacterie niet voorkomt. Vaccinatie draagt echter wel bij in de vermindering van de schade door Mg in het koppel en ook in de vermindering van de uitscheiding van Mg. In combinatie met een hoge biosecurity-status van het bedrijf kan Mg-vaccinatie ook de besmettingsdruk verlagen en daarmee bijdragen aan de beheersing van de infectiedruk op Mg-besmette bedrijven en in de regio.

Neem contact op met uw begeleidend dierenarts om te bespreken of, en zo ja, welke genoemde adviezen voor uw situatie van belang zijn in de huidige situatie van verhoogde waakzaamheid *Mycoplasma gallisepticum*.